

Reģionālā ideju darbnīca

5.11.2019

LATGALES DEMOGRĀFISKAIS PORTRETS

Viesu nams «Zaļā sala»
Rēzeknes novads, Lītavnieki

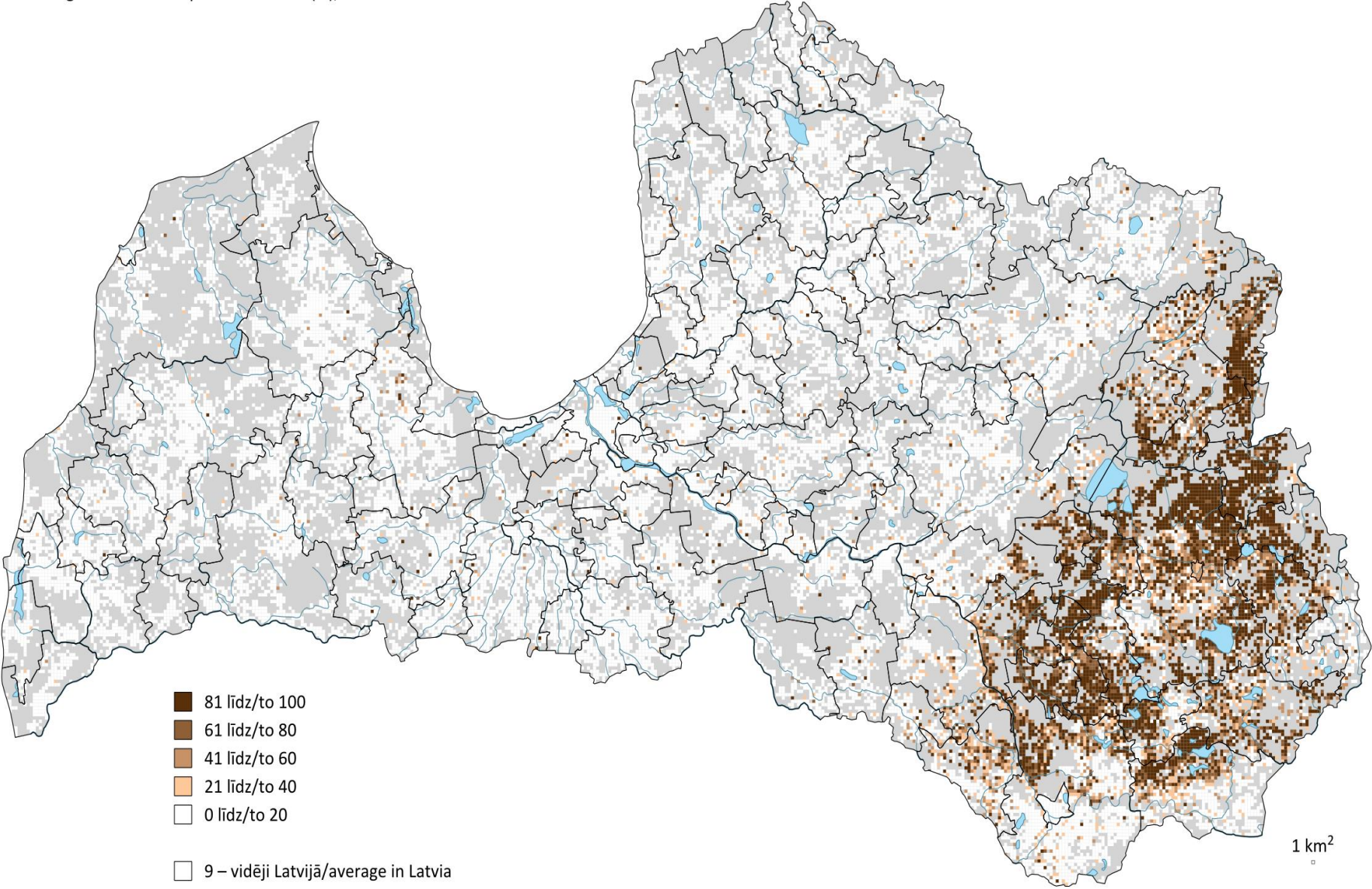
Latvijas un reģionu demogrāfijas izaicinājumi

J. Krūmiņš (LU)
juris.krumins@lu.lv

Latvijas mantojums un
nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai

Pastāvīgo iedzīvotāju īpatsvars, kuri ikdienā lieto latviešu valodas paveidu – latgaliešu valodu
Share of resident population who speak Latgalian (subtype of Latvian language) on a daily basis

Pēc Tautas skaitīšanas rezultātiem (%), 01.03.2011.
According to results of Population Census (%), 01.03.2011

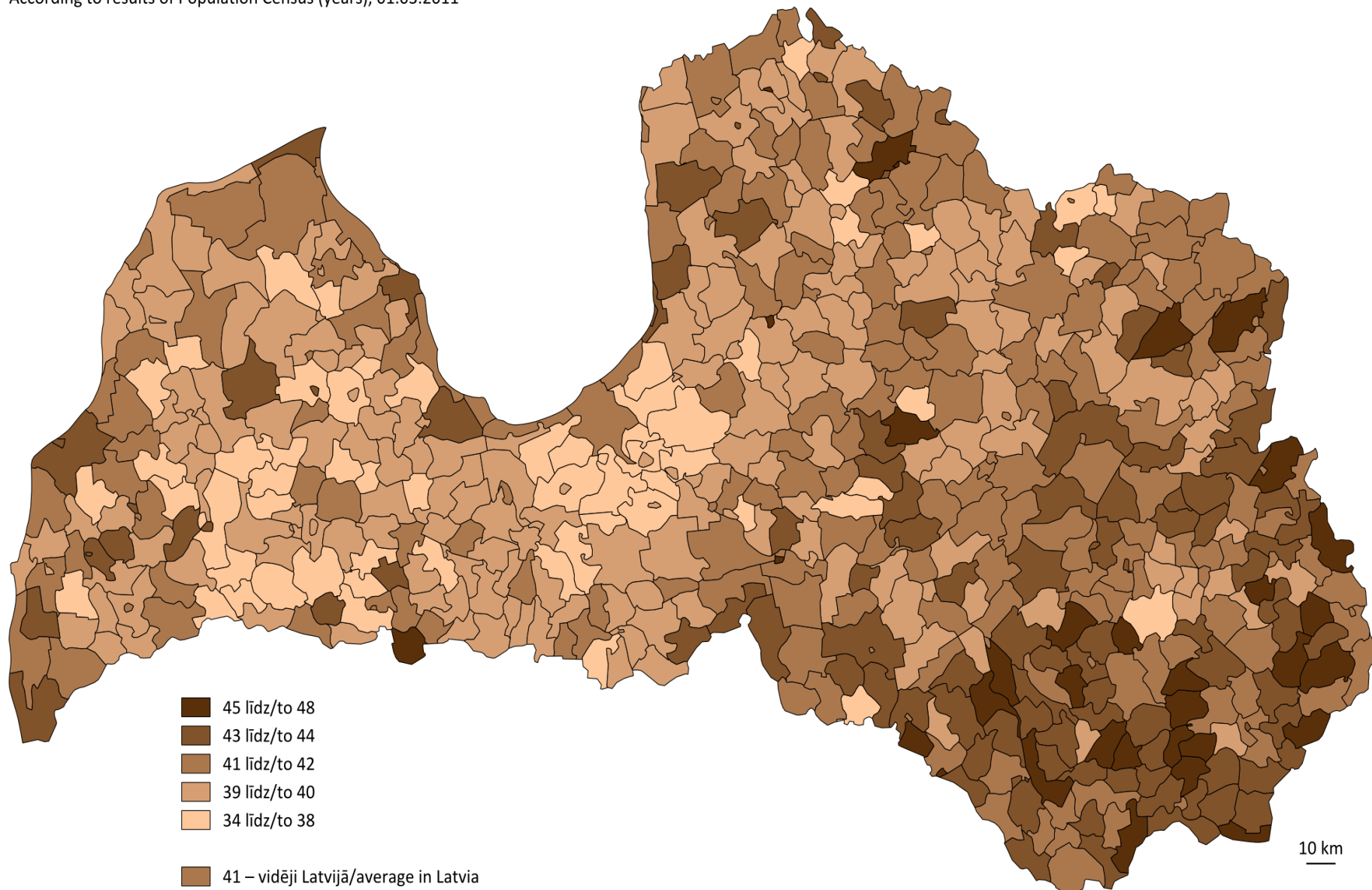

ledzīvotāju vidējais vecums

Average age of population

Pēc tautas skaitīšanas rezultātiem (gadi), 01.03.2011.

According to results of Population Census (years), 01.03.2011

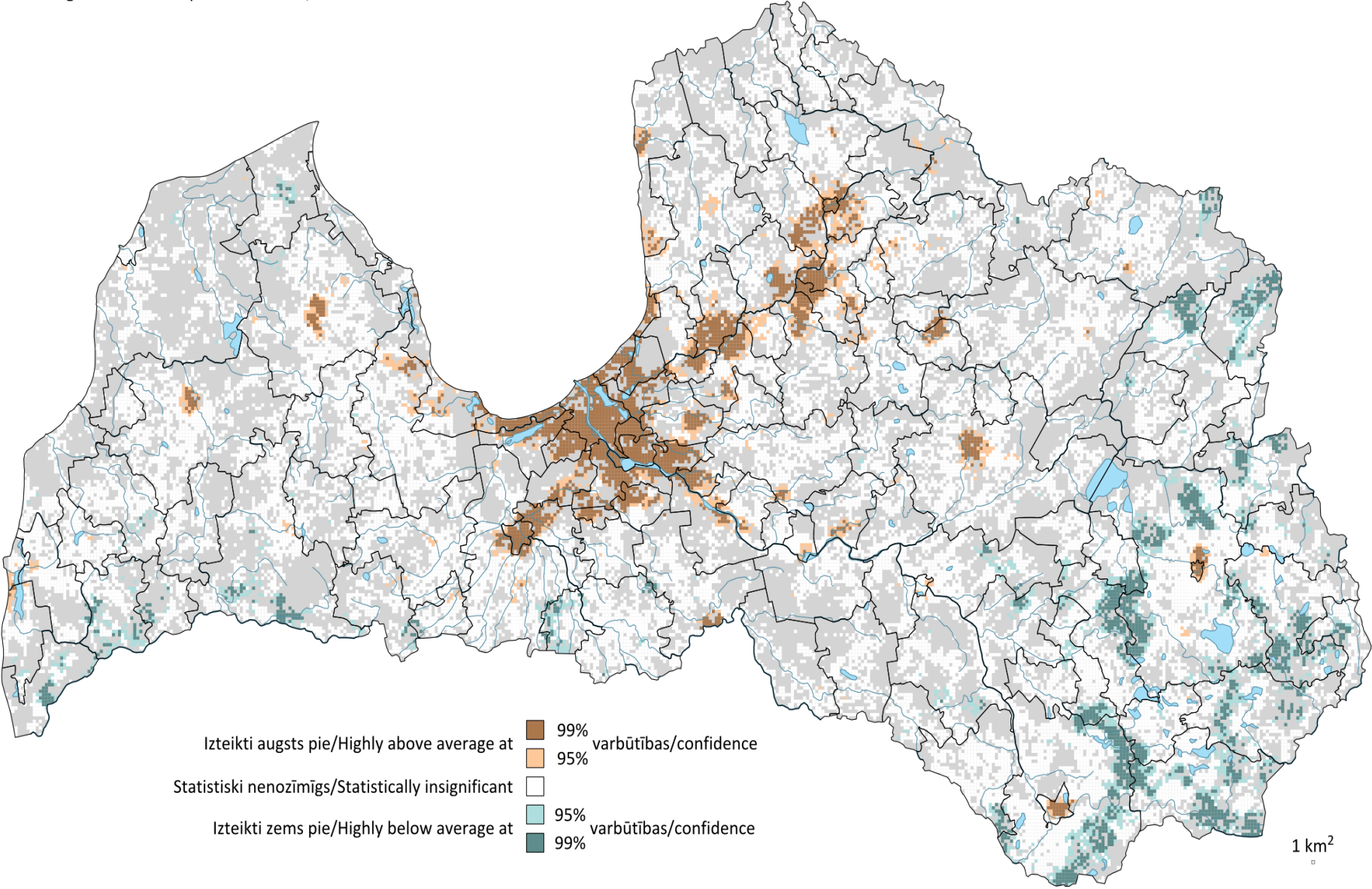

Vietas ar izteikti augstu vai zemu vidējā izglītošanās laika indeksu vismaz 25 gadus vecu pastāvīgo iedzīvotāju vidū

Areas with index of mean years of schooling highly above or below average among permanent residents aged 25 and over

Pēc Tautas skaitīšanas rezultātiem, 01.03.2011.

According to results of Population Census, 01.03.2011

Speciālie dzimstības koeficienti (dzimušo skaits uz 1000 sievietēm 15-49 gadu vecumā) Latvijas reģionos, 1939.g. un 2015.g.

Avots: izveidots pēc LR Centrālās statistikas pārvaldes datiem,
<http://www.csb.gov.lv/dati/>

	Rīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	LATVIJA
1939.g.	49.7	75.9	66.1	72.7	81.0	67.7
2015.g. Pierīga	50,6 55,1	48,1	50,7	48,7	43,2	50,0

Healthy life years at birth

Women

64.2
years

73.3	Sweden
72.4	Malta
69.8	Ireland
68.8	Cyprus
67.8	Norway
67.5	Bulgaria
67.3	Germany
67.2	Italy
66.5	Spain
66.2	Iceland
64.7	Greece
64.6	Poland
	European Union
64.1	France
64.0	Czechia
63.8	Belgium
63.1	United Kingdom
60.3	Denmark
60.2	Hungary
59.4	Lithuania
59.0	Romania
59.0	Estonia
58.9	Luxembourg
58.7	Croatia
57.9	Slovenia
57.8	Netherlands
57.7	Switzerland
57.4	Portugal
57.1	Austria
57.0	Finland
57.0	Slovakia
54.9	Latvia

Men

63.5
years

73.0	Sweden
72.0	Norway
71.5	Iceland
71.1	Malta
67.6	Italy
67.5	Cyprus
67.3	Ireland
65.9	Spain
65.3	Germany
64.0	Bulgaria
63.8	Greece
63.7	Belgium
	European Union
63.0	United Kingdom
62.8	Netherlands
62.7	Czechia
62.6	France
61.4	Luxembourg
61.3	Poland
61.0	Switzerland
60.3	Denmark
59.9	Portugal
59.8	Romania
59.5	Hungary
59.1	Finland
58.7	Slovenia
57.1	Croatia
57.0	Austria
56.4	Slovakia
56.2	Lithuania
54.4	Estonia
52.3	Latvia

Healthy life years:

the number of years that a person
is expected to continue to live
without limitation in functioning
and without disability.

Data refer to 2016.

Norway, Iceland, Switzerland: non-EU countries.
Iceland: data from 2015.

Paredzamais mūža ilgums Latvijas reģionos (gadi)

Ve- cums	Latvija	Reģioni				
		Rīga (2018.g. Pierīga)	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
1924.-1927.g.						
0	51.9	53.9	58.5	57.7	56.0	41.3
2018.g.						
0	75.0	76.3 75.9	74.5	74.5	74.3	72.5

Avots: Aprēķināts par 1924.-1927.g. no Bite J. (1929). Latvijas iedzīvotāju mirstības tabulas. Rīga; LU; CSP (2019). Demogrāfija 2019. Rīga. 85.-86.lpp.

Iedzīvotāju skaits Latvijas statistiskajos reģionos (tūkst.) un tā izmaiņas, salīdzinot ar 1990.g. (procentos)

Avots: Latvijas CSP datubāze, tabula ISG020

Reģioni	1980	1990	2000	2010	2019
Rīgas	836 - 8%	909 100%	766	673	633 - 30%
Pierīgas	338 - 11%	379 100%	358	374	371 - 2%
Vidzemes	263 - 3%	272 100%	256	218	186 - 31%
Kurzemes	350 - 4%	366 100%	322	279	240 - 34%
Zemgales	301 - 6%	320 100%	293	262	230 - 28%
Latgales	421 - 0.2%	422 100%	386	314	260 - 38%

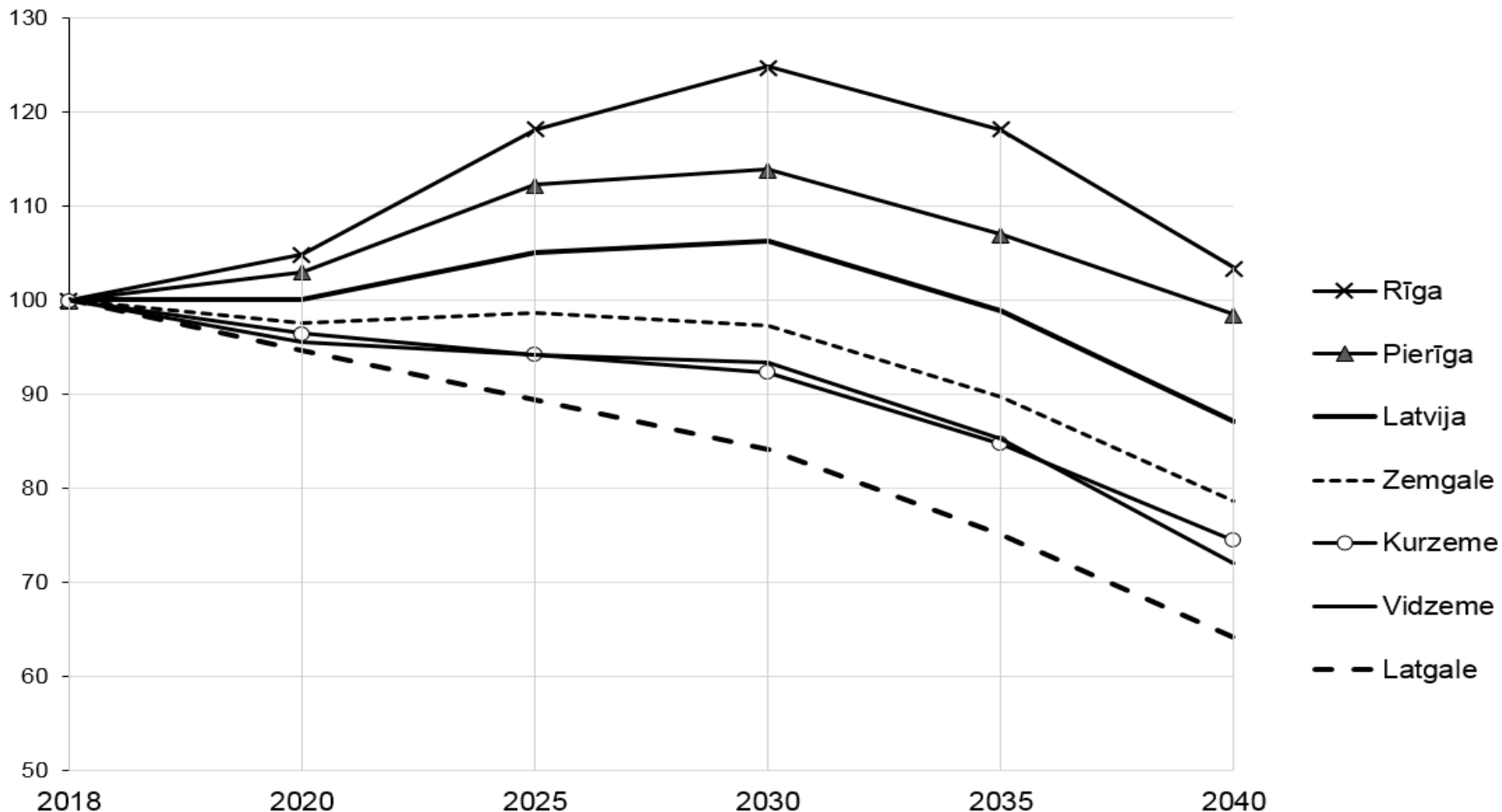
Depopulācijas prognoze ES valstīs 2015.-2080.g.

Aprēķināts no <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/> (skatīts 27.02.2017)

<i>Vācija</i>	95,8
Slovēnija	94,0
Čehija	92,8
<i>Itālija</i>	88,5
Ungārija	88,2
Slovākija	87,0
Igaunija	86,8
Horvātija	77,5
Polija	76,4
<i>Portugāle</i>	73,1
Rumānija	73,1
<i>Grieķija</i>	66,9
<i>Latvija</i>	64,7
Bulgārija	63,8
Lietuva	56,8

2018.g. faktiskais un līdz 2040.g. prognozētais iedzīvotāju skaits
Latvijas reģionos (tūkst. iedz.)

	2018	2020	2030	2040
Latvija	1934,4	1900,9	1747,6	1611,8
Reģioni:				
Rīga	638,0	636,3	618,4	590,9
Pierīga	367,3	366,2	360,9	356,0
Vidzeme	188,4	182,0	154,7	131,8
Kurzeme	243,0	235,3	202,7	177,5
Zemgale	232,8	226,6	200,2	178,9
Latgale	264,9	254,5	210,7	176,7

Skolas vecuma bērnu un jauniešu (7-18 gadu vecumā) prognozētā skaita dinamika Latvijas reģionos līdz 2040.g. (2018.g.=100%)

“Kuri Jūsaprāt ir 3 nozīmīgākie atbalsta sniedzēji demogrāfisko problēmu turpmākai risināšanai Latvijā?” (procentos; iespējamās līdz 3 atbildēm; n=2049)

Reģioni

	Reģioni						Visa
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	LATVIJA
Ģimene / saime	55,0	64,9	53,4	38,1	42,7	60,2	53,4
Valdība	52,9	39,3	72,8	71,0	40,6	30,8	52,0
Vairāk jāpaļaujas katram uz sevi	47,0	58,3	34,5	26,8	69,1	71,1	49,7
Pašvaldība	30,9	35,5	29,7	28,5	27,2	32,4	30,9
Attieksme darba vietā	36,1	27,3	11,7	13,5	22,6	20,4	24,8
Saeima	21,1	14,7	46,8	13,7	24,4	10,7	22,1
Politiskās partijas	12,1	3,7	18,0	3,4	8,5	2,7	9,0
Nevalstiskās organizācijas	11,0	7,9	1,8	3,5	4,2	8,8	7,1

Atbildes uz jautājumu: **“Jūsaprāt Latvijas tautsaimniecības izaugsme nākotnē ir iespējama...”**

(procentos; iespējama tikai viena atbilde; n=2049)

	Reģioni						Visa
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	LATVIJA
Stabilizējot iedzīvotāju skaitu esošā līmenī (1,9 miljoni)	33,9	26,3	15,9	19,2	32,3	23,9	27,1
Tikai palielinoties valsts iedzīvotāju skaitam	15,3	20,4	31,7	25,3	20,9	15,6	19,9
Iedzīvotāju skaitam ar tautsaimniecības izaugsmi nav nekāda sakara	24,1	19,3	24,0	18,1	14,5	12,3	19,6
Arī pie mazāka iedzīvotāju skaita	12,4	7,8	4,8	7,8	9,8	8,6	9,4
Grūti pateikt, NA	14,2	26,1	23,6	29,5	22,6	39,5	24,0
Kopā	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

DAŽAS TĒZES

- Mūsdienās un nākotnē par noteicošiem sabiedrības ilgtspējīgas attīstības kritērijiem kļūst **kvalitatīvo izmaiņu** kritēriji (izglītība, veselība, profesionālā sagatavotība un adaptācijas pakāpe mainīgai videi, nevienlīdzības mazināšana).
 - Depopulācija ir ne tikai drauds, bet arī izaicinājums sabiedrības attīstībai jaunā kvalitātē.
 - Demogrāfiskās pārejas norises turpinājums saistībā ar regulētu migrācijas (t.sk. remigrācijas) pieaugumu var rezultēties stacionāro iedzīvotāju (nemainīga iedzīvotāju skaita) vai iedzīvotāju skaita “mērena” pieauguma modelī.
-